

הרב מנחם פרל

הטענת מכשירי שמיעה דור חדש, בשבת

הקדמה

לאחרונה עסקנו מספר פעמים בנושא השימוש ובהטענת מכשירי שמיעה בשבת, ותיארנו את המורכבות בשימוש במכשירים שאי אפשר להטענם ב'גרמא'.¹ בעקבות הצורך ההולך וגדל בהטענת מכשירי שמיעה בשבת באופן המותר, העמקנו חקר ומצאנו בע"ה דרך הטענה המותרת בשבת. להלן אפרוש אותה בפני הקוראים.

מכשירי שמיעה מאפשרים לכבדי שמיעה לשמוע דיבור וצלילים שבלי המכשיר הם אינם שומעים אותם כלל, או ששומעים באופן חלקי. מכשירי שמיעה מסייעים לאנשים רבים לתפקד כרגיל, ובלעדיהם אותם אנשים לא היו מסוגלים לנהל שיחה פשוטה. מכשירי שמיעה ניזונים מסוללות חשמליות. יש דגמים המבוססים על סוללות רגילות. אלה מחזיקות בדרך כלל למשך 5-8 ימים. יש דגמים המבוססים על סוללות נטענות, ובהם בדרך כלל המארז משמש כתושבת לטעינת הסוללות. סוללות נטענות מחזיקות מספר שעות בלבד, בדרך כלל 8-15 שעות. לאחרונה מיוצרים מכשירים שכוללים מטען בעל סוללה פנימית, כך שגם בשעה שהמארז מנותק מהחשמל, הסוללה הפנימית טוענת את מכשירי השמיעה. במכשירים אלו, כאשר מסירים את המכשיר מהאוזן ומניחים אותו במארז, הוא כבה מיד, ומתחיל להיטען אוטומטית (גם ללא חיבור לרשת החשמל), ועם הוצאתו מהמארז, הוא מפסיק להיטען ומתחיל לפעול. בחלק מהדגמים הללו, קיימת נורת חיווי לסימון מצב המכשיר.

לשם פישוט ההסבר להלן, אחלק את מכשירי השמיעה לשלושה סוגים: (א) בעלי סוללות חד פעמיות, עליהם לא נדון במסגרת זו. (ב) בעלי סוללות נטענות כבעבר, היינו מכשירי השמיעה מוסיף לעבוד כל משך ההטענה, ואין צורך להפעילו מחדש לאחריה. גם על אלה לא נדון במסגרת זו. (ג) בעלי מארז הטענה, המכיל סוללה נטענת פנימית במארז.

1. ראה: הרב אליעזר טויק, 'הטענת מכשיר שמיעה בשבת', אמונת עתיך 124 (תמוז תשע"ט), עמ' 24-26; הנ"ל, 'טעינה אלחוטית של מכשיר שמיעה בשבת בצורה של גרמא', אמונת עתיך 126 (שבט תש"פ), עמ' 31; הרב מנחם פרל, 'הטענת מכשיר שמיעה בגרמא', אמונת עתיך 135 (ניסן תשפ"ב), עמ' 44-45; הרב מנשה צימרמן, 'מכשיר שמיעה נטען', אמונת עתיך 138 (טבת תשפ"ג) עמ' 26; הרב שי סימיובסקי, 'התאמת מכשירי שמיעה נטענים לשימוש בשבת', אמונת עתיך 139 (ניסן תשפ"ג) עמ' 149-150.

א. הטענה בגרמא

מכשירים מסוגים ב' ו-ג' נטענים בשבת רק באופן של 'גרמא'. מאחר שמקובל להורות כי 'גרמא' בשבת מותרת במקום צורך רפואי או ביטחוני, מותר להטעין מכשיר בתהליך 'גרמא' עבור אדם שללא השימוש במכשיר שמיעה בשבת ייגרם לו צער משמעותי. לעומת זאת, אין להתיר הטענה ב'גרמא' עבור אדם שהשימוש במכשיר השמיעה אינו חיוני לשגרת חייו, והוא מסוגל להתנהל באופן סביר גם בלעדיו. אם לא ברור האם הנחיצות מספיקה כדי להתיר גרמא - רצוי להתייעץ עם פוסק. בסוג ב' לעיל, הטענה ב'גרמא' נעשית באופן של חיבור המטען למארז מכשירי השמיעה, בשעה שהמתח מנותק, הכנסת המכשיר לטעינה, ושוב הוצאת המכשיר מהמארז גם כן בשעה שהמתח מנותק. בסוג ג' לעיל, עם תחילת הטעינה נכבה המכשיר, ואחר הוצאתו מהמטען על המשתמש להפעילו מחדש, פעולה האסורה בשבת ובחג.

ב. מארז בעל סוללה פנימית

לאחרונה זיהינו כי במארזי ההטענה, בעת הפסקת הטעינה המכשיר מופעל מעצמו למשך כדקה, ואם לא מוציאים אותו ומניחים אותו על האוזן הוא מפסיק לפעול לאחר דקה. על מנת להתגבר על אתגר זה בשבת, אנחנו מבקשים להציע למשתמשים הזקוקים להטענה ב'גרמא', להטעין מכשירים אלו באמצעות 'שקע גרמא', ולא באמצעות שעון שבת. כך יוכלו להפעיל את המטען בשעה המדויקת עבורם, ולחדול מפעולת ההטענה בשעה שמעוניינים להשתמש במכשיר. באופן זה יוכלו להוציא את מכשיר השמיעה מהמטען בעודו פועל (במהלך דקה לאחר שהופסקה על ידו ההטענה). יש להדגיש, פעולה זו יעילה במכשירים שנבדקו על ידינו ואושרו (נכון לרגע כתיבת שורות אלו). במכשירים בהם יש סוללה פנימית במטען, יש צורך לנתק את הסוללה הפנימית ע"י טכנאי מורשה (במקצת החברות ניתן לקבל שירות כזה) או אף להתקין מפסק שינתק את הסוללה הפנימית רק לפני שבת וחג.

